

Raidanpiilojäkälä

Mörk rödprick

Arthonia incarnata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Raidanpiilojäkälän vaaleanharmaa–ruskehtava sekovarsi on rupimainen, hyvin ohut ja lähes huomaamaton, kaarnan sisällä. Jäkälä kasvaa usein muutaman neliösenttimetrin koksina laikkuina. Kotelomaljoja on usein runsaasti, ne ovat tummanpunaruskeita, hämättömiä, soikeita ja selvästi kupe-
ria, halkaisijaltaan jopa 1 mm. Raidanpiilojäkälä muistuttaa lähilajiaan, erittäin uhanalaista revonpiilojäkälää (*A. helvola*), jonka kotelomaljat ovat kuitenkin selvästi oranssinsävyisiä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Raidanpiilojäkälä kasvaa kosteissa vanhoissa metsissä, yleensä vanhojen raitojen tyvirungoilla, mutta voi kasvaa myös kuusella. Jäkälä voi kasvaa sekä kaarnalla että paljaalla puuaineksella. Raidanpiilojäkälä on Suomessa itäinen laji ja sen levinneisyys painottuu Kainuuseen ja Koillismaalle, muualla laji on hyvin harvinainen.

Nykytila ja uhkatekijät

Raidanpiilojäkälä on vanhojen metsien indikaattorilaji. Raidanpiilojäkälä vaatii elinympäristöltään vanhan metsän kostea pienilmastoa, joten vanhojen metsien väheneminen ja kasvupaikkoja kuivattavat ojitukset uhkaavat sitä. Myös metsien puulajisuhteiden muuttuminen uhkaa jäkälää. Yli puolet raidanpiilojäkälän nykyisistä tunnetuista kasvupaikoista on suojelun ulkopuolella.

Hoitosuositukset

Raidanpiilojäkälän kasvupaikka tulisi rajata metsänkäsittelyn ulkopuolelle ja ympäristö säilyttää jatkuvasti peitteisenä, jotta pienilmasto pysyy jäkälälle riittävän kosteana.

Lähteet

- Artdatabanken 2010. *Arthonia incarnata*. [Viitattu 27.9.2011]
http://www.artfakta.se/Artfaktablad/Arthonia_Incarnata_98.pdf
- Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stockholm. 392 s.
- Stenroos, S., Ahti, T., Lohtander, K. & Myllys, L. (toim.) 2011: Suomen jäkäläopas. — Norrlinia21: 1–534.
- Thor, G. & Arvidsson, L. (toim.). 1999. Rödlistade lavar i Sverige – Artfakta. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. 528 s.